

آسان بیاموزیم

موسیقی کلاسیک

for
dummies®

A Wiley Brand

دامیز مجموعه کتابهای آسان فهمی است که انتشارات آوند دانش،
تحت امتیاز انحصاری انتشارات وایلی در ایران منتشر می‌کند.

تشخیص سبک‌های مختلف
موسیقی کلاسیک

بررسی آهنگ‌سازها، ارکسترها،
انواع سازها و کنسرت‌ها

نگاهی به تاریخچه‌ی موسیقی
کلاسیک

نویسندگان: دیوید پوگ، اسکات اسپک
مترجم: سروناز ابریشمی

اطلاعات فیا

سرشناسه	پوگ، دیوید، ۱۹۶۳-م. Pogue, David
عنوان و نام پدیدآور	موسیقی کلاسیک / For Dummies / نویسندگان: دیوید پوگ، اسکات اسپک؛ مترجم سروناز ابریشمی؛ ویراستار لیلا ملکی.
مشخصات نشر	تهران: آوند دانش، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	شانزده، ۳۳۷ ص.: مصور، جدول، عکس، نمودار.
فروست	مجموعه کتاب‌های دامیز = For Dummies
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۶۲-۰۷۴-۵
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: [2015], Classical music for dummies, 2th ed.
موضوع	موسیقی - درک و شناخت ارزش‌ها
موضوع	Music appreciation
شناسه‌ی افزوده	اسپک، اسکات
شناسه‌ی افزوده	Speck, Scott
شناسه‌ی افزوده	ابریشمی، سروناز، ۱۳۷۱-، مترجم
رده‌بندی کنگره	MT۶
رده‌بندی دیویی	۷۸۱/۶۸
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی	۹۰۸۷۵۱۴
اطلاعات رگورد کتاب‌شناسی	فیا

اطلاعات توصیفی

عنوان	موسیقی کلاسیک
نویسندگان	دیوید پوگ، اسکات اسپک
مترجم	سروناز ابریشمی
ویراستار	لیلا ملکی
نمونه‌خوان	طاهره صباغیان
صفحه‌آرا	فاطمه افشاری‌پور
طراحی گرافیک	استودیو آوند دانش
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	چاپ مهرنقش
تاریخ و نوبت چاپ	سال ۱۴۰۳ - چاپ اول
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۶۲-۰۷۴-۵
شمارگان	۵۰۰ نسخه

اطلاعات هم‌رسانی

رمزینهای مجاور، متصل به نسخه‌ی پی‌دی‌اف چکیده‌ی کتاب، مشتمل بر کلیه‌ی فهرست‌ها و نمایه‌هاست که هم‌رسانی و معرفی کتاب را بسیار ساده می‌کند. به‌علاوه، این رمزینهای پویا، همواره به آخرین ویراست کتاب متصل است. بنابراین، همواره از آخرین تغییرات کتاب نیز خبر می‌دهد، مثل تغییرات شکلی و محتوایی، نوبت‌های جدید چاپ، نوسان احتمالی قیمت، اطلاعات به‌روز ناشر و نحوه‌ی خرید کتاب.

اطلاعات ناشر

نشانی مرکز پخش: میدان انقلاب، جمالزاده شمالی، کوچه دعوتی، پلاک ۱۲. تلفن: ۶۶۹۰۹۵۰۳
تارنما: www.fordummies.ir, www.avandbook.ir اینستاگرام: @fordummies

اطلاعات حقوقی

سلب مسئولیت و نفی تضمین: ناشر و نویسنده هرگز ادعا و تضمین نکرده‌اند که محتوای این اثر دقیق و کامل است و صراحتاً هرگونه تعهد، ازجمله تضمین بی‌قیدوشرط کارآمدی این کتاب برای هدفی معین را از خود سلب و ساقط کرده‌اند. تبلیغ و فروش این کتاب نیز مستوجب ایجاد یا بسط تعهدات نیست. توصیه‌ها و ترفندهای این کتاب شاید برای هر موقعیتی مناسب نباشند. پدیده‌ی است که ناشر، این کتاب را به‌منظور ارائه‌ی خدمات حقوقی، مالی یا هرگونه خدمات حرفه‌ای دیگری نمی‌فروشد. اگر نیاز به معاضدت حرفه‌ای باشد، باید از خدمات افراد ذیصلاح کمک گرفت. ناشر و نویسنده مسئولیتی در قبال هرگونه زیان منبعت از محتوای کتاب ندارند. اگر کتاب، سازمان یا تارنمایی را به‌مثابه‌ی مرجع یا منبع اطلاعات بیشتر معرفی می‌کند، به‌معنای تصدیق محتویات و توصیه‌های احتمالی آن تارنما و سازمان نیست. به‌علاوه، خواننده می‌داند که محتوای تارنماهای مذکور در کتاب، شاید حذف‌افزای زمان تحریر و قرائت کتاب تغییر کند یا به‌طورکلی از بین برود.

قلم حروف‌چینی: آوند دانش (فور دامیز) لایسنس کاربری قلم ایران‌سنس حرفه‌ای، ویژه‌ی پروژه‌های بزرگ را از تارنمای فونت‌ایران اخذ کرده است.
© کلیه حقوق این کتاب نزد ناشر محفوظ است.

آوند دانش

فهرست مطالب در یک نگاه

مقدمه	۱
بخش ۱: آشنایی با موسیقی کلاسیک	۵
فصل ۱: چرا موسیقی کلاسیک این قدر ارزشمند است؟	۷
فصل ۲: تاریخچه‌ی موسیقی در یک فصل	۱۳
فصل ۳: نحوه‌ی تشخیص سونات	۹۳
بخش ۲: گوش کنید!	۱۱۳
فصل ۴: راهنمای رفتن به کنسرت	۱۱۵
فصل ۵: از گوش دادن به موسیقی لذت بیشتری ببرید	۱۳۹
آنتراکت: پشت‌صحنه چه می‌گذرد	۱۶۵
بخش ۳: راهنمای میدانی آشنایی با ارکستر	۱۸۱
فصل ۶: سازهای کلاویه‌ای	۱۸۳
فصل ۷: سازهای زهی	۱۹۳
فصل ۸: سازهای بادی چوبی	۲۰۹
فصل ۹: سازهای بادی برنجی	۲۲۳
فصل ۱۰: سازهای کوبه‌ای (پرکاشن‌ها)	۲۳۵
بخش ۴: نگاهی به ذهن آهنگ‌ساز	۲۴۷
فصل ۱۱: تئوری موسیقی	۲۴۹
فصل ۱۲: تمپو، نوآنس، ارکستراسیون	۲۸۵
بخش ۵: ده‌گانه‌ها	۲۹۳
فصل ۱۳: ده تصور غلط رایج درباره‌ی موسیقی کلاسیک	۲۹۵
فصل ۱۴: ده تا از بهترین اصطلاح‌ها برای محافل موسیقی	۳۰۱
فصل ۱۵: ده راه برای اینکه موسیقی بیشتری وارد زندگی‌تان کنید	۳۰۷

۳۱۷.....	بخش ۶: پیوست‌ها
۳۱۹.....	پیوست الف: گردآوری مجموعه‌ای از آثار موسیقی کلاسیک
۳۲۵.....	پیوست ب: خط زمانی موسیقی کلاسیک
۳۳۱.....	پیوست ج: واژه‌نامه

نمادهای کتاب

در سرتاسر کتاب، نمادها درباره‌ی موضوعات خاصی به شما سرنخ‌هایی می‌دهند. آن‌ها به مطالبی اشاره می‌کنند که ممکن است به‌خصوص برای شما جالب باشد یا بخواهید از مطالعه‌ی آن‌ها صرف‌نظر کنید. به نمادها اجازه دهید راهنمایان باشند.

این نماد شما را به سمت راه میان‌بر و روش یا پیشنهادی مفید می‌برد که کمک می‌کند بیشترین بهره را از تجربه‌ی موسیقی کلاسیک ببرید.

راهنمایی

نکات مهمی را نشان می‌دهد که ما فکر می‌کنیم باید به خاطر بسپارید.

به خاطر بسپارید

این نماد را در کنار مباحث پیشرفته و واژه‌های تخصصی قرار داده‌ایم تا ناگهان ذهنتان را پریشان نکنیم.

برای ویرتوزها

این نماد به شما فرصت می‌دهد بلند شوید، به سمت پیانو و کیبورد یا ساز دیگری بروید و خودتان کمی تجربه‌ی موسیقایی کسب کنید.

خودتان تجربه کنید

در وبگاه fordummies.ir/go/classicalmusic می‌توانید نه گزیده از بهترین آثار موسیقی جهان را بیابید. هروقت قرار باشد درباره‌ی یکی از آن‌ها صحبت کنیم، از طریق این نماد به شما اطلاع می‌دهیم.

گوش دهید

قدمت موسیقی از قدمت اکثر کشورها بیشتر است. این نماد شما را از منشأ تمایلات و آیین‌هایی که امروز نیز وجود دارد، آگاه می‌کند. این اطلاعات برای درک موسیقی کلاسیک ضروری نیست، اما مطمئناً جالب است.

تکات فنی

چیدمان کتاب

این کتاب طوری طراحی شده تا بتوانید از هر جایی که دلتان خواست، شروع به خواندن کنید. اما برای اینکه کمک کنیم بفهمید چه چیزی برایتان جالب‌تر است، شش بخش مختلف کتاب را معرفی می‌کنیم تا از میان آن‌ها انتخاب کنید:

« بخش ۱ شما را با دنیای موسیقی کلاسیک آشنا می‌کند؛ از جمله تاریخی مختصر و تعریف فرم‌های مختلف موسیقی مانند سمفونی و کوارتت‌های زهی و سایر فرم‌ها.

« بخش ۲ شما را به سالن کنسرت می‌برد تا قدری موسیقی واقعی تجربه کنید و سپس به گشت‌وگذاری در پشت‌صحنه‌ی موسیقی کلاسیک حرفه‌ای می‌برد.

فصل ۱

چرا موسیقی کلاسیک این قدر ارزشمند است؟

دنایای موسیقی کلاسیک جایی است که آرمان‌گرایی حکمرانی می‌کند؛ جایی که خیر بر شر و عشق بر همه‌چیز پیروز است. جایی که شما همیشه شانس دومی می‌یابید. جایی که در پایان، همه‌چیز درست می‌شود و می‌توانید بسیاری از چیزهای خوب و متفاوت را همزمان داشته باشید.

موسیقی کلاسیک یکی از محدود هنرهای زنده است. دائماً از نو خلق می‌شود و به‌صورت زنده، در حضور مخاطب، به حیاتش ادامه می‌دهد. برخلاف هنرهای تجسمی، موسیقی کلاسیک در لحظه شما را در بر می‌گیرد و در صورتان زنده می‌شود. برخلاف ادبیات یا تئاتر، مخاطبان با هر زبانی یا بدون زبان، می‌توانند موسیقی کلاسیک را یکسان درک کنند و برخلاف هنر رقص، نیازی نیست که حتماً برای اجرای آن در لباسی خوب، زیبا به نظر برسید.

موسیقی کلاسیک جایی است برای لذت ناب و آرامش و اعتلای روح و تعالی معنوی. و اگر پیشنهادهای ما را دنبال کنید، همه‌ی این‌ها با مبلغی نه‌چندان زیاد، در دسترس است.

موسیقی کلاسیک حقیقتاً چیست

براساس اهداف این کتاب، موسیقی کلاسیک را نوعی موسیقی در نظر می‌گیریم که طی چندصد سال گذشته در نیمکره‌ی غربی ساخته شده است (موسیقی پاپ و فولکلور این اواخر را شامل نمی‌شود). این موسیقی عموماً برای ارکستر یا ترکیبی از سازهای ارکسترال و سازهای کلاویه‌ای و گیتار یا صدای خوانندگان ساخته می‌شود.

هفت عادت آهنگ‌سازان بسیار تأثیرگذار

با وجود تنوع خارق‌العاده‌ی سبک‌ها در دنیای موسیقی کلاسیک، ویژگی‌های ثابتی وجود دارد که موسیقی عالی را عالی می‌کند. در ادامه، هفت مورد از این ویژگی‌ها را بررسی کرده‌ایم.

موسیقی آن‌ها از درونشان می‌جوشد

آهنگ‌سازان تأثیرگذار سعی نمی‌کنند با زرق‌وبرق‌های ساختگی روی شما تأثیر بگذارند. آثاری که آن‌ها می‌سازند، از درونشان می‌جوشد. به پیوتر ایلیچ چایکوفسکی بنگرید؛ مردی که نیمی از عمرش در عذاب عاطفی سپری شده است. آیا موسیقی‌اش نیز همین‌طور به گوش می‌رسد. (اگر به نمونه‌ی صوتی ۷ گوش دهید، خودتان می‌فهمید منظور ما چیست.)

ولفگانگ آمادئوس موتسارت کسی بود که به‌طرز فوق‌العاده‌ای، راحت آهنگ‌سازی می‌کرد. ملودی‌ها به‌سادگی از سرش بیرون می‌ریخت و آثارش منعکس‌کننده‌ی همین سهولت است. ایگور استراوینسکی شخصیتی بسیار منظم و محاسبه‌گر و پیچیده داشت و در موسیقی نیز چنین بود. اگرچه شخصیت این آهنگ‌سازان بسیار باهم تفاوت داشته، همگی در نوشتن موسیقی فوق‌العاده‌شان با خود صادق بوده‌اند.

از ساختاری استفاده می‌کنند که می‌توانید احساسش کنید

آثار برجسته‌ی موسیقی دارای ساختار است؛ نوعی معماری موسیقایی. ممکن است هنگام گوش‌دادن یک اثر، آگاهانه متوجه این ساختار نشوید؛ اما باز هم به‌طور غریزی حس می‌کنید که چگونه شکل گرفته است. شاید اثر، یکی از الگوهای موسیقایی معمول را دنبال کند (الگوهای با نام‌هایی مانند «فرم سونات» یا «فرم روندو» که می‌توانید در فصل ۳ درباره‌ی آن‌ها بخوانید). یا شاید اثر فقط یک ایده‌ی موسیقایی در ابتدای قطعه داشته باشد که در انتها دوباره به آن بازمی‌گردد. در هر صورت، برای ما سخت است از یک اثر برجسته‌ی موسیقی نام ببریم که ساختار منسجمی نداشته باشد.

پژوهش‌های اخیر در دانشگاه کالیفرنیا نشان می‌دهد دانشجویانی که قبل از امتحان به موسیقی موتسارت گوش می‌دهند، واقعاً از کسانی که این کار را نمی‌کنند، نمره‌ی بیشتری می‌گیرند. (البته به‌گمان ما اگر این دانشجویان واقعاً قبل از امتحان درس می‌خواندند، می‌توانستند نمره‌ی خوبی بگیرند!) هنگامی که به اثری از موتسارت گوش می‌دهید، ظاهراً مغزتان مجموعه‌ای منطقی از محفظه‌هایی را می‌سازد که این فرم را پردازش می‌کنند و سپس این محفظه‌ها برای پردازش انواع دیگر اطلاعات نیز به کار گرفته می‌شوند. موسیقی کلاسیک حقیقتاً شما را باهوش‌تر می‌کند.

نوآور و مبتکرند

بارها و بارها شنیده‌اید که بعضی از برجسته‌ترین آهنگ‌سازان (حتی آن‌هایی که موسیقی‌شان قابل‌فهم و آسان به نظر می‌رسد) در زمان خودشان درست درک نمی‌شدند. در ابتدا هرکسی نمی‌توانست با آثار لودویگ فان بتهوون، یوهانس برامس، گوستاو مالر، ریشارد اشتراوس، کلود دبوسی، استراوینسکی یا چارلز آیوز ارتباط برقرار کند. (یکی از معروف‌ترین وقایع درباره‌ی برقرار نکردن ارتباط با آهنگ‌ساز در کنسرت پرستش بهار ساخته‌ی استراوینسکی رخ داد که در آن مخاطبان شورش کردند و سالن تئاتر را به هم ریختند و بیرون رفتند.)

دلیل این مسئله «ناآشنایی» است. فرم‌های موسیقی یا ایده‌های بیان‌شده در این آثار کاملاً جدید بوده است. با این حال، این دقیقاً یکی از چیزهایی است که آن‌ها را بسیار برجسته کرده است. آهنگ‌سازان تأثیرگذار ایده‌های خاص خودشان را دارند.

آیا تابه‌حال نمایش یا فیلم *آمادئوس* را تماشا کرده‌اید؟ در این فیلم یکی از شخصیت‌های اصلی، یعنی آهنگ‌ساز «آنتونیو سالیری» به‌عنوان یکی از مشهورترین آهنگ‌سازان غیربرجسته معرفی شده است. او در زمان موتسارت زندگی می‌کرد و کاملاً در سایه‌ی شهرت او قرار داشت. سالیری آهنگ‌ساز بدی نبود. درواقع خیلی هم خوب بود. اما جزو آهنگ‌سازان برجسته‌ی جهان به شمار نمی‌آمد؛ چراکه آثارش مبتکرانه نبود. آثاری که او نوشت، دقیقاً شبیه آثاری بود که دیگران هم در آن زمان می‌ساختند.

احساسات انسانی را بیان می‌کنند

آهنگ‌سازان بزرگ حرف‌های مهمی برای گفتن دارند. آن‌ها احساسی پرشور دارند که باید بیان شود. بهترین آثار موسیقی (هر نوع موسیقی، از راک گرفته تا رپ و بهترین‌های روز) از ظرفیت‌های این هنر برای بیان چیزهای وصف‌ناشدنی، بهره می‌برند.

وقتی بتهوون فهمید قرار است ناشنوا شود، ناامیدی وصف‌ناشدنی و بسیار قدرتمند و رنج‌آوری او را فرا گرفت. موسیقی بتهوون درباره‌ی این احساسات است. او ناامیدی‌اش را بسیار واضح و منسجم و با حسی موسیقایی، در هر نت از آثارش بیان می‌کند. موسیقی بتهوون بسیار پر شور و حرارت است.

این البته بدین معنا نیست که تمام آثار آهنگ‌سازان بزرگ باید این‌چنین باشد. برای مثال، یوزف هایدن تقریباً در تمام آثارش بازیگوشی نشاط‌آوری را به نمایش می‌گذاشت. مانند تمام آهنگ‌سازان تأثیرگذار، او نیز حرف مهمی برای گفتن داشت.

شناخت آسان و مفرح موسیقی کلاسیک

در کتاب موسیقی کلاسیک *For Dummies* تفاوت باخ و بتهوون را متوجه می‌شوید و درمی‌یابید که موتسارت چه ویژگی‌های منحصر به فردی داشته است. همچنین با بسیاری از آهنگ‌سازان، از جمله هایدن و چایکوفسکی و برامس، و آثارشان آشنا می‌شوید و پی می‌برید که موسیقی کلاسیک چقدر ارزشمند و لذت‌بخش است.

در این کتاب...

- آشنایی با آهنگ‌سازان برجسته‌ی موسیقی کلاسیک و آثار مشهور آن‌ها
- دانستنی‌های ضروری درباره‌ی ریتم، فواصل و دیگر اجزای سازنده‌ی موسیقی کلاسیک
- گردآوری مجموعه‌ای بسیار عالی از موسیقی کلاسیک
- شنیدن آنلاین نمونه‌هایی از بهترین آثار موسیقی کلاسیک

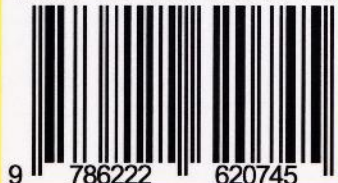
دیوید پیوگ فارغ‌التحصیل رشته‌ی موسیقی از دانشگاه بیل، رهبر ارکستر برادوی و مقاله‌نویس نیویورک تایمز است.

اسکات اسپک مؤسس و رهبر ارکستر مجلسی برکلی بوده و ارکستر سمفونی‌های بسیاری را در سراسر جهان رهبری کرده است.

fordummies.ir

ISBN 978-622-262-074-5

9

786222

620745

for
dummies
A Wiley Brand